

Etický kodex Sekce terapeutických komunit Asociace nestátních organizací (Sekce TK A.N.O.) podle Etického kodexu – standardů pro služby rezidenční péče Evropské federace terapeutických komunit (původně formulovaných Světovou federací terapeutických komunit)

1. Etický kodex personálu

Prvořadou povinností všech pracovníků je zajistit klientům v léčbě kvalitu služeb. Vztah mezi personálem a klienty je jedinečný. Je proto nezbytné, aby personál zacházel uvážlivě a zodpovědně s důvěrou, jež mu byla svěřena.

Každý člen týmu si musí být vědom skutečnosti, že ho jeho profese zavazuje k pečlivému sledování svého vlastního jednání, stejně jako jednání klientů. Tento Etický kodex se vztahuje na všechny členy týmu za všech okolností, tedy i mimo jejich pracoviště.

Členové týmu musí:

- chovat se a jednat jako vyzrálé a pozitivní vzory.
- zachovávat všechny informace o klientech v nejpřísnější důvěrnosti, s ohledem na všechny platné zákony a pravidla zařízení.
- poskytnout každému klientovi kopii „Listiny práv klientů“ a zajistit, aby tato listina byla srozumitelná ve všech ohledech jak personálu, tak klientům, a aby ji personál i klienti dodržovali.
- respektovat všechny klienty a udržovat s nimi profesionální vztah (ne-vlastnický, ne-trestající).
- poskytovat služby bez ohledu na rasu, vyznání, náboženství, pohlaví, původ, sexuální orientaci, věk, vady, politickou příslušnost, předešlou kriminální kariéru nebo majetkové poměry a respektovat postavení klientů v případě specifických okolností.
- uznat, že v nejlepším zájmu klienta může být doporučit ho do jiného zařízení nebo předat jinému odborníkovi.
- zakázat veškeré sexuální vztahy personálu s klienty (a s jejich rodinami).
- odpovídajícím způsobem klienta odměnit za práci vykonanou ve prospěch člena týmu¹.
- zabránit využívání klienta pro osobní zisk.

¹ Zde se mívá především práce, kterou klient už odvedl, aniž by pracovník o tom věděl a aniž tomu mohl předem zabránit. Jedná se tedy o případy spíše výjimečné. Zadávat klientům jakoukoli práci pro vlastní prospěch, byť odměněnou, je nevhodné.

2. Listina práv klientů

Všichni klienti rezidenčních léčebných programů mají bezvýhradné právo na:

- podpůrné prostředí bez drog.
- léčbu bez ohledu na původ, rasu, národnost, vyznání, politické přesvědčení, sexuální orientaci, předchozí kriminální kariéru či socioekonomický status.
- důstojnost, úctu, zdraví a bezpečí po celou dobu.
- seznámení s filozofií a metodami programu.
- přesné informování o všech platných pravidlech a opatřeních vyplývajících z programu, včetně sankcí, disciplinárních opatření a pozměnění práv.
- možnost podat stížnost ohledně uplatňování jednotlivých pravidel, nařízení, sankcí, disciplinárních opatření a pozměnění práv, a to podle postupu schváleného Výborem Sekce terapeutických komunit Asociace nestátních organizací (dále Sekce TK A.N.O.).
- stanovení všech poplatků a nákladů včetně způsobu a termínu placení.
- seznámení s podmínkami přístupu ke svým penězům a osobnímu majetku během programu a při odchodu.
- zachování důvěrnosti informací týkajících se účasti v programu, stejně jako veškeré léčebné dokumentace, v souladu se zákony státu.
- seznámení s obsahem o nich vedené dokumentace² a na přístup k dokumentaci poskytované třetí straně, včetně práva na vložení doplňujícího vyjádření k informacím v této dokumentaci uvedeným.
- propuštění z programu kdykoli, bez fyzického či psychického nátlaku.
- osobní komunikaci s příbuznými nebo přáteli při vstupu do programu i následně, v souladu s pravidly programu. Výjimkou je případ, kdy je zákaz zadokumentovanou částí léčebného plánu.
- ochranu před reálným nebo hrozícím tělesným trestem, před fyzickým, emočním a sexuálním zneužíváním a před nedobrovolným zavíráním v klauzuře (samotce).
- zajištění výživné stravy, bezpečného a přiměřeného ubytování, tělesného cvičení a přiměřené osobní hygieny.
- lékařskou péči poskytovanou kvalifikovaným lékařem a právo nabízenou lékařskou péčí odmítnout.
- dostupnost právního poradenství nebo zastoupení právníkem, kde je to třeba.
- pravidelný kontakt se svým dítětem³.
- jasné určení povinností, pracuje-li v pozici člena týmu, společně s odpovídajícím výcvikem, podporou týmu a supervizí (včetně hodnocení a zpětné vazby), bez zneužívání, a na právo pozici odmítnout bez jakéhokoli obviňování.
- podporu při odchodu z programu z jakéhokoli důvodu a na poučení o jiných zdravotnických a poradenských službách, o možnostech finanční pomoci a o místech k bydlení.
- ochranu před využíváním sebe, rodičů a rodiny ve prospěch zařízení či jeho personálu.

² Nemusí znamenat nahlížení do dokumentace. Nesmí ohrozit důvěrnost osobních údajů jiných osob.

³ Zejména tehdy, je-li s klientem v programu.

3. Standardy a cíle pro TK

Definice TK

Terapeutická komunita představuje způsob léčby, který prostřednictvím osobního růstu směřuje k uzdravení z drogové závislosti. Během léčby se vyžaduje abstinence od látek ovlivňujících vědomí, a to i od legálních léků užívaných nelegálně (výjimkou je užívání lékařem přiměřeně předepsaných léků, jež mají napomoci dosažení specifických léčebných výsledků).

Sekce TK A.N.O. od svých členů vyžaduje:

- uznat lidská a občanská práva všech osob spojených s jejich TK a jasně vymezit práva, výsady a povinnosti klientů a personálu.
- zabezpečit každému jedinci v komunitě právo na to, aby mu nehrozilo zneužívání moci jakýmkoli jedincem či skupinou.
- popsat filozofii a cíle programu.
- přijmout pro svou TK opatření, která umožní ochranu před potenciálním nebo skutečným nerespektováním platných právních norem.
- pracovat v prostředí, které vytváří maximální příležitosti pro tělesný, duchovní, citový a estetický rozvoj, a které každému zaručí bezpečí.
- podporovat strukturu společnosti/komunity založené na optimálním využití poctivosti, dobré vůle a lidskosti všech svých členů, kde důstojnost každého je prioritní hodnotou.
- vzdělávat personál a zajišťovat přiměřenou supervizi.
- zpracovat výroční finanční zprávu s auditem.
- zajistit adekvátní způsob kontroly kvality služeb.
- naplňovat „Standardy odborné způsobilosti pro zařízení a programy poskytující odborné služby problémovým uživatelům a závislým na návykových látkách“.